

जे. एस. एम. कॉलेज, अलिबाग – रायगड राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग अहवाल २०२१-२२

महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकासाच्या दृष्टीने राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाची भूमिका अत्यंत महत्त्वाची असते. 'Not Me But You' हे ब्रीद वाक्य समोर ठेऊन शैक्षणिक वर्ष २०२१-२२ मध्ये कोरोनाच्या महामारीच्या काळात केंद्र सरकार व महाराष्ट्र शासन यांनी घालून दिलेल्या नियमावलीचे पालन करून राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत महाविद्यालयामध्ये विविध जनजागृतीपर कार्यक्रम राबवले जसे की कोरोना महामारीच्या काळात, आभासी पद्धतीने योग दिन, स्वच्छता अभियान, मतदार जनजागृती अभियान, एड्स जनजागृती अभियान, परिसर व सागरकिनारा स्वच्छता, स्वस्थ भारत अभियान इत्यादी उपक्रम यशस्वीरित्या आयोजित केले.

दिनांक २१/०६/२०२१ रोजी महाविद्यालयामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत आभासी पद्धतीने योग दिन साजरा केला. सर्व स्वयंसेवकांनी आपल्या घरी राहून सादर दिवशी योगाभ्यास केला व त्याच्या चित्रफिती महाविद्यालयाच्या वेबसाईटवर अपलोड केल्या. तसेच मुंबई विद्यापीठ राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाने आभासी पद्धतीने आयोजित केलेल्या कार्यक्रमांमध्ये महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल पाटील, राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. प्रविण गायकवाड, डॉ. सौ. मीनल पाटील, व डॉ. सुनील आनंद आणि सर्व स्वयंसेवक सहभागी झाले होते.

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत स्वच्छ भारत अभियानातर्गत महाविद्यालय परिसर स्वच्छता, अलिबाग समुद्र किनारा स्वच्छता, वरसोली समुद्र किनारा स्वच्छता, स्वच्छ भारत सेवेक्षण असे विविध उपक्रम राबवण्यात आले. यावेळी एन. एस. एस. स्वयंसेवकांनी सहभाग घेऊन वरील नमूद केलेल्या परिसरातील व आजूबाजूचा कचरा तसेच प्लास्टिक बॉटल, प्लास्टिक बॅग व इतर कचरा एकत्र करून त्याची योग्य पद्धतीने विल्हेवाट लावली. तसेच सर्व स्वयंसेवकांनी व राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. प्रविण गायकवाड, डॉ. सुनील आनंद व डॉ. सौ. मीनल पाटील यांनी इतर विद्यार्थ्यांना स्वच्छता अभियानाचे महत्व पटवून दिले व आपला परिसर आणि सार्वजनिक ठिकाणे येथे कचरा न फेकता ते जास्तीत स्वच्छ कसे राहतील यासाठी सर्वांनी प्रयत्न केले पाहिजेत असे सांगितले.

महाड येथे ऑगस्टमध्ये आलेल्या पूर परिस्थितीमध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत पूरग्रस्तांसाठी अत्यवश्यक वस्तूंची मदत पुरवण्यात आली त्यामध्ये तांदूळ, डाळी, तेल, बिस्किट्स, मसाले, सुका मेवा, कपडे, मेडिसिन, चटई, चादर, सतरंजी, पाणी बॉटल्स पकेजेड अन्नपदार्थ इत्यादी वस्तूंचा समावेश होता. तसेच महाविद्यालयातील रा. से. यो. स्वयंसेवक रोहित जोशी, शुभम नखाते, आकाश चिमणे, व इतर विद्यार्थी महाड येथे पूरग्रस्तांना प्रत्यक्ष मदत करण्यासाठी सहभागी झाले होते.

पर्यावरणाचा ढासळता समतोल राखण्यासाठी, सामाजिक बांधिलकीची जाण ठेवत जे. एस. एम. कॉलेज अलिबाग, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत रविवार दिनांक १५ ऑगस्ट २०२१ रोजी सकाळी ठीक ९ :०० वाजता ७५ व्या स्वातंत्र्य दिनानिमित्त महाविद्यालय परिसर व अलिबाग समुद्रकिनारा येथे वृक्षारोपण केले. स्वातंत्र्यदिन ध्वजारोहण कार्यक्रमानंतर महाविद्यालय परिसर व अलिबाग समुद्र किनारा येथे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल पाटील, राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. प्रवीण

गायकवाड, प्रा. डॉ. सुनील आनंद, प्रा. डॉ. सौ. मीनल पाटील, एन. सी. सी ऑफिसर कॅप्टन डॉ. मोहसीन खान, राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे स्वयंसेवक व विद्यार्थी यांच्या हस्ते वृक्षारोपण केले. तसेच महाविद्यालयातील एन. एस . एस. स्वयंसेवक व इतर विद्यार्थ्यांना त्यांनी आपल्या परिसरात, शेतात, वनराई आणि गावातील मोकळ्या जागेत वृक्षारोपण करावे व त्याचा अहवाल एन. एस . एस. कार्यक्रम अधिकारी यांना सादर करावा असे आवाहन करण्यात आले. सदर वृक्षारोपणात आवळा, सीताफळ, चिंच, आंबा, काजू, फणस, लिंब, पिंपळ, वड इत्यादी रोपांची लागवड करण्यात आली. सदर वृक्षारोपण कार्यक्रमासाठी महाविद्यालयाचे शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी, एन. सी. सी. कॅडेट्स व १३० एन. एस . एस. स्वयंसेवक (८३-मुली व ४७ मुले) उपस्थित होते.

३१/०८/२०२१ ते ०२/०८/२०२१ या दरम्यान कोरोनाच्या महामारीच्या काळात आपले शारीरिक व मानसिक आरोग्य उत्तम राहावे या अनुषंगाने आर्ट ऑफ लिव्हिंग व राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या संयुक्त विभागाने प्राणायाम व ध्यानसाधना या विषयावर ऑनलाईन पद्धतीने कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आले. सदर कार्यक्रमात विद्यार्थ्यांना आर्ट ऑफ लिव्हिंगच्या साधकांनी व प्रशिक्षकांनी मार्गदर्शन केले. तसेच राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग आणि आयक्यूएसी स्टुडन्ट सपोर्ट अँड प्रोग्रेशन कमिटी यांच्या संयुक्त विद्यमाने एकदिवसीय ध्यान विपश्यना कार्यशाळेचे आयोजन गुरुवार दिनांक १६ मार्च २०२२ रोजी महाविद्यालयाच्या कै.जयवंतराव केळूसकर सभागृहात करण्यात आले होते. याप्रसंगी प्रमुख मार्गदर्शक म्हणून विपश्यना विश्व विद्यापीठ इगतपुरी येथे विपश्यना सहाय्यक आचार्य म्हणून कार्यरत असलेले आयु. ज्ञानदेव बनसोडे उपस्थित होते. या कार्यशाळेचे संयोजक राज्यशास्त्र विभाग प्रमुख डॉ. आय.पी. कोकणे यांनी प्रास्ताविक केले व प्रमुख मार्गदर्शकांचा परिचय करून दिला. कार्यक्रमाचे प्रमुख मार्गदर्शक आयु. ज्ञानदेव बनसोडे यांनी ध्यानाचे महत्त्व पटवून देताना सांगितले की, स्वतःच्या सहज स्वाभाविक नैसर्गिक आणि शुद्ध श्वासाकडे तटस्थपणे बघण्याची कला म्हणजे ध्यान. ध्यानाच्या माध्यमातून आपल्याला आपल्या ध्यानावर तसेच दैनंदिन कार्यावर प्रभावीपणे मन एकाग्र करता येते, परंतु केवळ मन एकाग्र करणे पुरेसे नाही तर मनाला कुशल कर्माकडे वळवणेही आवश्यक आहे. अकुशल वृत्ती काढून टाकून कुशल वृत्तीकडे मनाला वळवणे यासाठी ध्यान विपश्यना आवश्यक आहे असेही त्यांनी सांगितले. ध्यान विपश्यना कशी करावी याचे प्रात्यक्षिक सुद्धा त्यांनी करून दाखविले.

राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील विद्यार्थ्यांसाठी २४ सप्टेंबर २०२१ रोजी म्हणजेच राष्ट्रीय सेवा योजना दिन निमित्त प्रा. तुळसीदास मोकल, जिल्हा समन्वयक रायगड यांचे विद्यार्थ्यांचा व्यक्तीमत्व विकास व राष्ट्रीय सेवा योजना या विषयवर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले.

कोविड-१९ महामारीच्या पार्श्वभूमीवर एन. एस. एस. युनिटने महाविद्यालयीन विद्यार्थी आणि कर्मचारी यांच्यासाठी लसीकरण मोहिमेचे आयोजन केले. विद्यार्थी, त्यांचे पालक आणि कर्मचारी यांच्यासाठी कोविड-१९ लसीकरण कार्यक्रम आयोजित करण्यात आला होता. दि. २५/१०/२०२१ ते ०२/११/२०२१ पर्यंत कॉलेज कॅम्पसमध्ये सकाळी १० ते दुपारी ४ या वेळेत सिव्हिल हॉस्पिटल अलिबाग व उच्च शिक्षण सहसंचालक, पुणे व राष्ट्रीय सेवा योजना यांच्या संयुक्त विद्यमाने शिक्षक आणि प्रशासकीय कर्मचारी यांच्यासह सुमारे १०२ विद्यार्थी, पालक आणि कर्मचारी त्यांच्या लसीकरणाच्या वेळापत्रकानुसार प्रथम आणि द्वितीय कोविशील्डचे डोस देण्यात आले.

सामाजिक जबाबदारीचा एक भाग म्हणून राष्ट्रीय सेवा योजना विभागातील कार्यक्रम अधिकारी डॉ.प्रवीण गिकवाड, डॉ. सुनील आनंद आणि एन.एस.एस. स्वयंसेवक यांनी दि. 31 ऑक्टोबर 2021 रोजी सकाळी 10:00 वाजता परहूर येथील समर्थकृपा वृद्धाश्रमाला भेट दिली. दिवाळी सणानिमित्त मिठाई वाटून ज्येष्ठ नागरिकांसोबत वेळ घालवणे, त्यांच्याशी संवाद करणे हा या भेटीचा उद्देश होता. दिवाळीचे फराळ जसे की लाडू, चकली, चिवडा, पाण्याच्या बाटल्या, तेल, रवा, पोहे, तसेच आकाश कंदील यांचे वाटप करण्यात आले. त्यानंतर N.S.S. कार्यक्रम अधिकारी आणि स्वयंसेवकांनी ज्येष्ठ नागरिकांशी संवाद साधला. त्यांनी त्यांचे अनुभव एनएसएस स्वयंसेवकांसोबत शेअर केले त्यावेळी ते भावूक झाले. त्यानंतर NSS स्वयंसेवकांनी समर्थकृपा वृद्धाश्रमातील ज्येष्ठ नागरिकांच्या मनोरंजनासाठी मिमिक्री, नृत्य गायनाचे सादरीकरण केले. या देणगीसाठी महाविद्यालयातील शिक्षकेतर कर्मचारी, विद्यार्थ्यांनी सहकार्य केले.

स्वस्थ भारत अभियान अंतर्गत दिनांक ११ ऑगस्ट २०२० रोजी विद्यार्थ्यांना तंबाखू मुक्ती बाबत शपथ दिली. तसेच स्पीट फ्री इंडिया अंतर्गत विद्यार्थ्यांना आभासी पद्धतीने कार्यक्रम राबवून आरोग्याविषयी मार्दर्शन केले व त्याबाबत विद्यार्थ्यांना शपथ दिली. एड्स प्रतिबंध व नियंत्रण कक्ष, अलिबाग यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयात रेड रिबन क्लब स्थापन केला व जागतिक एड्स दिनानिमित्त आभासी पद्धतीने जनजागृती केली. ०१ डिसेंबर जागतिक एड्स दिनानिमित्त जिल्हा एड्स प्रतिबंध व नियंत्रण विभाग, जिल्हा सामान्य रुग्णालय रायगड अलिबाग यांच्यामार्फत संपूर्ण रायगड जिल्ह्यात एचआयव्ही एड्सविषयी जनजागृतीपर ०१ डिसेंबर ते ३१ डिसेंबर २०२१ या कालावधीमध्ये विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आलेले आहे. त्याचाच एक भाग म्हणून आज ०३ डिसेंबर रोजी सकाळी ११ ते १२ या वेळेत जे. एस. एम. कॉलेज, अलिबाग येथे विद्यार्थ्यांकरिता व्ही.सी.च्या माध्यमातून ऑनलाईन शिबिराचे आयोजन करण्यात आले. या कार्यक्रमाचे अध्यक्ष म्हणून प्राचार्य डॉ. अनिल पाटील हे लाभले. या कार्यक्रमाकरिता प्रमुख वक्ते म्हणून डॉ. रणजित खंडारे, मेडिकल डायरेक्टर, रिलायन्स इंडस्ट्रीज लिमिटेड, लोधीवली, डॉ. अजित अरबट, वैद्यकीय अधिकारी, रिलायन्स एआरटी केंद्र, लोधीवली, श्री. संजय माने, जिल्हा कार्यक्रम व्यवस्थापक, जिल्हा एड्स प्रतिबंध व नियंत्रण विभाग रायगड, जिल्हा सामान्य रुग्णालय अलिबाग, राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. प्रविण गायकवाड, डॉ. सौ. मिनल पाटील यांच्या प्रमुख उपस्थितीमध्ये सदरचा कार्यक्रम घेण्यात आला. सदर कार्यक्रमाकरिता श्रीम. अर्चना जाधव, समुपदेशक, आयसीटीसी, श्री. अनिल खंडाळे, समुपदेशक, एसटीआय/आरटीआय विभाग, जिल्हा सामान्य रुग्णालय अलिबाग हे उपस्थित होते. सदर कार्यक्रमात ५९ स्वयंसेवक (४३ विद्यार्थिनी व १६ विद्यार्थी) यांनी सहभाग घेतला.

जे. एस. एम. कॉलेज, अलिबाग राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, एक्स एन. सी. सी. कॅडेट्स असोसिएशन अलिबाग व कुलाबा ढोल पथक यांच्या संयुक्त विद्यमाने 26/11/2008 साली झालेल्या दहशतवादी हल्ल्यात शहीद झालेल्या वीर जवानांच्या स्मृतीप्रित्यर्थ व संविधान दिनाचे औचित्य साधून शुक्रवार दि. 26/11/2021 रोजी रक्तदान शिबीर आयोजित करण्यात आले. सदर रक्तदान शिबिरात एकूण 42 रक्तपिशव्या जमा झाल्या. रक्तदान शिबीर यशस्वीरित्या पार पडण्यासाठी सिव्हिल हॉस्पिटल रक्तपेढीचे प्रमुख डॉ. गोसावी व त्यांचे सहकारी या सर्वांचे सहकार्य लाभले. या रक्तदान शिबिराचे आयोजन राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी प्रा. डॉ. प्रविण गायकवाड, प्रा. डॉ. सुनील आनंद व प्रा. डॉ. मीनल पाटील तसेच एक्स एन. सी. सी. कॅडेट्स असोसिएशनचे हेमचंद्र पाटील व त्यांचे सहकारी आणि कुलाबा

ढोलताशा पथकाचे सदस्य यांनी केले. महाविद्यालयातील प्राध्यापक विद्यार्थी, स्वयंसेवक, अलिबागमधील नागरिक यांनी शिबिरात सहभाग घेऊन रक्तदान केले. सदर रक्तदान शिबिरामध्ये राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाच्या एकूण १७८ स्वयंसेवक (१२२ विद्यार्थिनी व ५६ विद्यार्थी) यांनी सहभाग घेतला.

जिल्हा निवडणूक अधिकारी कार्यालय, रायगड व जे. एस. एम. कॉलेज, अलिबाग राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग यांच्या संयुक्त विद्यमाने 12 वा राष्ट्रीय मतदार दिन दिनांक 25 जानेवारी 2022 रोजी पी एन पी नाट्यगृह, अलिबाग येथे साजरा करण्यात आला. या प्रसंगी जे. एस. एम. कॉलेज निवडणूक साक्षरता क्लब, राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग, यांनी मतदार जनजागृती अभियान यशस्वीरित्या राबवून उल्लेखनीय कार्य केले, त्याबद्दल जिल्हाधिकारी डॉ. महेंद्र कल्याणकर यांनी विशेष सन्मान केला. तसेच निवडणूक साक्षरता क्लबचे प्रमुख प्रा. सुनील ठोकळे यांचा स्मृतिचिन्ह व पुष्पगुच्छ देऊन विशेष सन्मान मा. जिल्हाधिकारी यांच्या हस्ते करण्यात आला. या कार्यक्रमासाठी जिल्हाधिकारी डॉ. महेंद्र कल्याणकर, प्राचार्य डॉ. अनिल पाटील, सिने अभिनेत्री प्रार्थना बेहरे, अप्पर जिल्हाधिकारी मा. श्री अमोल यादव, उपजिल्हाधिकारी मा. स्नेहा उबाळे, प्रांतधिकारी ढगे साहेब, तहसीलदार मा. मीनल दळवी, नोडल अधिकारी प्रा. सुनील ठोकळे, राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी डॉ. प्रविण गायकवाड, डॉ. सौ. मीनल पाटील, डॉ. सुनील आनंद, डॉ. प्रेम आचार्य तसेच महाविद्यालयाचे विद्यार्थी व स्वयंसेवक उपस्थित होते.

याव्यतिरिक्त राष्ट्रीय सेवा योजना विभागामार्फत विविध महापुरुषांच्या जयंती व पुण्यतिथी साज-या करण्यात आल्या. यामध्ये महात्मा गांधीजी यांच्या जयंतीनिमित्त महात्मा गांधीजी: शांती दूत या विषयावर प्रा. डॉ. आय पी. कोकणे यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले. तसेच दि. २६/११/२०२१ रोजी संविधान दिनानिमित्त अलिबाग शहरातून संविधान यात्रा काढण्यात आली आणि संविधानाचे महत्व या विषयावर प्रा. डॉ. पी. बी. आचार्य यांचे मार्गदर्शनपर व्याख्यान आयोजित करण्यात आले या कार्यक्रमांमध्ये एन.एस.एस. स्वयंसेवकांनी व महाविद्यालयाच्या विद्यार्थ्यांनी सहभाग घेतला. वरील सर्व कार्यक्रम कोरोना काळातील बनवलेल्या नियामावलीला अधीन राहून पार पाडण्यात आले.

जनता शिक्षण मंडळाचे अध्यक्ष मा. अॅड. गौतम पाटील, उपाध्यक्ष डॉ. साक्षी गौतम पाटील, कार्यवाह मा. गौरव पाटील व महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल पाटील यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयातील प्रा. डॉ. प्रविण गायकवाड प्रा.सौ. डॉ. मीनल पाटील व प्रा. डॉ. सुनील आनंद हे राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी म्हणून जबाबदारी पार पाडत आहेत. तसेच येत्या काळात राष्ट्रीय सेवा योजना विभागा तर्फे विविध नाविन्यपूर्ण सामाजिक उपक्रम राबविण्याचा निर्धार आहे.

SIGNATURE OF THE
PROGRAMMER OFFICER
Programme Officer,
National Service Scheme,
J. S. M. College, Alibag,
Raigad - 402 201

PRINCIPAL
Smt. Indirabai G. Kulkarni Arts,
J. B. Sawant Science and
Sau. Jenabai Dhondo Kunte Commerce
College, Alibag-402 201, Dist. Raigad

राष्ट्रीय सेवा योजना कार्यक्रम अधिकारी
जे. एस. एम. महाविद्यालय, अलिबाग